

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 1.8.2012.
COM(2012) 427 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

par Eiropas migrācijas tīkla attīstību

{SWD(2012) 240 final}

I IEVADS

Četrus gadus pēc Eiropas migrācijas tīkla (EMT) juridiskā pamata¹ pieņemšanas ir pienācis laiks izvērtēt gūtos panākumus un apsvērt, kā EMT būtu jāattīsta, tostarp saistībā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu pēc 2013. gada.

Ar Padomes Lēmumu 2008/381/EK oficiāli izveidoja EMT², un tā mērķis ir sniegt aktuālu, objektīvu, ticamu un salīdzināmu informāciju par migrāciju un patvērumu, lai atbalstītu Eiropas Savienības politikas veidošanu šajās jomās. EMT darbojas kā daudzlīmeņu tīkls, ko koordinē Eiropas Komisija ar divu pakalpojumu sniedzēju starpniecību un sadarbībā ar EMT valstu kontaktpunktiem (EMT VKP), kuri darbojas katrā dalībvalstī³, kā arī Norvēģijā⁴, un šie kontaktpunkti savukārt izveido valsts tīklus, kuros iesaistīts plašs ieinteresēto personu loks. Kopš neilga laika arī Horvātija piedalās kā novērotājs⁵. EMT tīkls darbojas arī ES līmenī, sadarbojoties ar citām attiecīgām ES struktūrām un starptautiskām organizācijām. Politisku ievirzi EMT darbībām nodrošina vadības padome, kuru vada Eiropas Komisija un kurā ir viens pārstāvis no katras iesaistītās dalībvalsts, kā arī novērotāji no Dānijas, Norvēģijas un Eiropas Parlamenta.

II EMT DARBĪBAS

EMT savu mērķu īstenošanai veic virkni darbību saskaņā ar gada darba programmu, ko apstiprinājusi EMT vadības padome un pieņēmusi Komisija⁶. Šobrīd darbības ir šādas.

- **Ikgadējie politiskie ziņojumi** politikas veidotāju informēšanai par būtiskākajām attīstības tendencēm politikas un likumdošanas (tostarp ES) jomā, kā arī par publiskajām debatēm migrācijas un patvēruma jomā, tostarp, iespēju robežās sagatavojot attiecīgu statistiku. Tie arī kalpo par informācijas avotu Komisijas gada ziņojumiem par imigrāciju un patvērumu⁷.
- **Ad hoc aptaujas**, kas ir atbilstīgs instruments, lai ātri savāktu salīdzināmu informāciju par konkrētiem aktuāliem jautājumiem. Tās var ierosināt Komisija vai EMT VKP, parastais atbilžu sniegšanas laiks ir līdz četrām nedēļām⁸.

¹ Padomes 2008. gada 14. maija Lēmums 2008/381/EK. Ar šo ziņojumu tiek arī izpildīts minētā lēmuma 13. pantā noteiktais pienākums.

² EMT ir pastāvējis kopš 2003. gada, kad to uzsāka kā izmēģinājuma projektu un turpināja kā sagatavošanas darbību. Plaša informācija par EMT un tā daudzajiem rezultātiem ir pieejama tīmekļa vietnē <http://www.emn.europa.eu>.

³ Dānija nepiedalījās Padomes lēmuma pieņemšanā, bet ir neformāli iesaistīta EMT kā novērotājs.

⁴ Ar Komisijas 2010. gada 13. septembra Lēmumu C (2010) 6171 izveidoja pamatu administratīvajai sadarbībai starp Eiropas Komisiju un Norvēģijas Karalistes Tieslietu ministriju un policiju, lai nodrošinātu Norvēģijas līdzdalību Eiropas migrācijas tīklā. Sadarbības vienošanās stājās spēkā 2010. gada 15. novembrī.

⁵ Pēc tam, kad 2011. gada 9. decembrī tika parakstīts Pievienošanās līgums ar Horvātiju, tā piedalās EMT saskaņā ar Komisijas 2011. gada 8. decembra Lēmumu C (2011) 9005 par iekšējās īstenošanas kārtību pārejas posmā pirms oficiālās pievienošanās.

⁶ Piemēram, EMT darba programma 2012. gadam tika pieņemta kā Komisijas Lēmums C (2012) 1771.

⁷ Skatīt, piemēram, COM (2012) 250 *final* un SWD (2012) 139 *final*.

⁸ Lai radītu priekšstatu par EMT *ad hoc* aptauju apjomu un diapazonu, 2011. gadā kopumā tika veiktas 76 atsevišķas aptaujas, katrā aptaujā vidēji saņemot atbildes no vairāk kā 17 dalībvalstīm, kas atbilst vairāk nekā 1 300 individuālām atbildēm. Jautājumi attiecās uz tādām jomām kā robežas, ekonomiskā

- **Pētījumi** par tēmām, kas saistītas ar politiku – tos veic katru gadu un parasti tie sastāv no **galvenā pētījuma**, kurā norādīts vidējas līdz ilgtermiņa nozīmes tēmas detalizēts apkopojums un analīze, tostarp apzināti iespējamie paredzamie jautājumi, un līdz trim **mērķtiecīgiem pētījumiem**, lai risinātu steidzamākas īstermiņa politikas vajadzības⁹.
- **„EMT informē”** politikas apskati, kas īsā formā sniedz galvenos secinājumus par konkrētu tēmu, piemēram, pētījumiem vai *ad hoc* aptaujām tādā formātā, kas paredzēts politikas veidotājiem.
- **EMT ziņojumu biļeteni**, kuros sniedz aktuālu, jo īpaši politikas veidotājiem paredzētu tematisku informāciju par pašreizējām un jaunākajām norisēm ES un dalībvalstu līmenī, tostarp arī jaunāko publicēto statistiku, galvenokārt no *Eurostat*¹⁰;
- **EMT glosārijs un terminu vārdnīca**, glosārijs, kurā ir vairāk nekā 300 terminu no ES *acquis* ar tulkojumu un kurš cita starpā nodrošina tajā iekļauto terminu un definīciju vienotu izpratni un izmantošanu, tādējādi uzlabojot salīdzināmību starp dalībvalstīm, un terminu vārdnīca – abi kalpo par saskaņotiem un strukturētiem rīkiem, ar kuriem var sistematizēt un meklēt salīdzināmus dokumentus par konkrētu jautājumu.
- **EMT progresa ziņojumi** Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par EMT īstenojamajām darbībām un galvenajiem secinājumiem atbilstoši dažādiem rezultātiem¹¹.
- **ES imigrācijas portāla**¹² **atjauninājumi**, kas nodrošina to, ka informācija par dalībvalstu imigrācijas politiku un procedūrām¹³ regulāri tiek atjaunota. EMT, pateicoties tā saiknēm ar likumdošanas iestādēm dalībvalstīs un izpratni par to darbību, ir piemērots, lai ātri nodrošinātu atjauninājumus, tādējādi nodrošinot ES imigrācijas portāla informācijas aktualitāti.
- **Tīklu veidošana**, kas notiek EMT līmenī galvenokārt ar regulārām EMT VKP sanāksmēm; valstu līmenī – EMT VKP attīstot valstu tīklus, kuros piedalās visas ieinteresētās personas, tostarp valsts politikas veidotāji; un ES un starptautiskā līmenī – lai nodrošinātu konsekveni un saskaņošanu ar attiecīgajiem ES instrumentiem un struktūrām migrācijas un patvēruma jomā,

migrācija, ES *acquis*, ģimenes atkalapvienošanās, nelikumīga migrācija, integrācija, aizsardzība, uzturēšanās, atgriešanās, studenti, cilvēku tirdzniecība un vīzas.

⁹ 2012. gadā EMT veic galveno pētījumu *par ārvalstu studentu imigrāciju ES* un mērķtiecīgus pētījumus *par tiesību uz ģimenes atkalapvienošanās launprātīgu izmantošanu*, par šo jautājumu skatīt Zaļo grāmatu (COM (2011) 735); *par problēmām un praksi, lai noteiktu pieteikuma iesniedzēja identitāti migrācijas procesā*; un *par trešo valstu valstspiederīgo mobilitāti ES teritorijā*.

¹⁰ Skatīt pirmo izdevumu, kas atrodams Iekšlietu ĢD Twitter vietnē (@EUHomeAffairs) <http://t.co/FDBAbFuQ>.

¹¹ EMT 2011. gada ziņojums, kas pievienots šim ziņojumam kā SEC (2012) 240. Par iepriekšējiem gadiem skatīt SEC (2010) 1006 un SEC (2011) 1273.

¹² <http://ec.europa.eu/immigration/>

¹³ Šī informācija ir pieejama pozīcijā "Kas jādara pirms izbraukšanas?" un "Kā rīkojas ES valstis?"

kā arī izmantojot stratēģiskas sadarbības attiecības ar citām Eiropas (ārpus ES) organizācijām, iestādēm un tīkliem, kuriem ir līdzīgi mērķi.

- EMT rezultātu **paziņošana un izplatīšana**, jo īpaši izmantojot minētos „EMT informē” apskatus un biļetenus, kā arī konkrētas tīmekļa vietnes (EMT¹⁴ un valstu), EMT ikgadējo konferenci¹⁵ un prezentācijas attiecīgos (citos) valstu pasākumos.

Lai sagatavotu *gada ziņojumus par migrācijas un starptautiskās aizsardzības statistiku*¹⁶, EMT saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 862/2007 analīzei izmantoja galvenokārt Eurostat datus. Lai arī šo ziņojumu kvalitāte bija laba, tiem pietrūka aktualitātes, kas saistīts arī ar ievērojamo laikposmu, kamēr kļūst pieejami gada rādītāji¹⁷. Tādēļ tika nolemts pārtraukt šo darbību un tā vietā sniegt jaunākos pieejamos publicētos datus, galvenokārt izmantojot EMT biļetena ziņojumu.

Visi EMT produkti ir publiski pieejami, galvenokārt tā tīmekļa vietnē, kā arī īpašās publikācijās, ko izdod EMT VKP un Komisija. Metodoloģija ziņojumu un pētījumu sagatavošanai bija vērsta uz vienotu specifikāciju vai šablonu izstrādi labākas salīdzināmības nodrošināšanai, kurus savukārt izmanto katrs EMT PKN, lai sagatavotu valsts ziņojumu vai datu kopumu, parasti veicot dokumentu analīzi. Pamatojoties uz šiem ziņojumiem (parasti 24 atsevišķas valstu atbildes)¹⁸, tiek sagatavots kopsavilkuma ziņojums, kurā galvenie konstatējumi tiek apkopoti, analizēti un izkārtoti no ES perspektīvas, piemēram, attiecībā uz jaunākajām politikas iniciatīvām.

III NEATKARĪGS NOVĒRTĒJUMS

Lai pārlicinātos par EMT turpmāko attīstību, 2011. gada otrajā pusē tika veikts neatkarīgs novērtējums par EMT¹⁹. Šajā novērtējumā tika apskatīti vairāki EMT un tā darbības aspekti, un tabulā atrodams vispārējais EMT darbības novērtējuma kopsavilkums.

1. tabula: Vispārējais kopsavilkums – EMT darbības

Pozitīvi	Mazāk pozitīvi
• <i>Ad hoc</i> aptaujās iegūto EMT rezultātu (lielākoties tie ir aktuāli, objektīvi, ticami un salīdzināmi) kvalitāte tiek vērtēta īpaši augstu; • Pozitīva ietekme uz politikas veidošanu, jo īpaši ES līmenī, taču arī attiecībā uz daudzām dalībvalstīm; • Intensitāte tīklu veidošanā starp EMT VKP un to iesaistīšanā EMT;	• Kavējumi informācijas sagatavošanā un ierobežota salīdzināmība, jo īpaši tad, ja ne visi EMT VKP ir snieguši informāciju; • Saistībā ar plašāku sabiedrību – ļoti neliela ietekme un nenoteiktība attiecībā uz EMT lomu; • Salīdzinoši zema EMT atpazīstamība (piemēram, mazs apmeklējumu skaits tīmekļa vietnē un periodiskajos biļetenos)

¹⁴ <http://www.emn.europa.eu>

¹⁵ 2011. gada EMT konference notika Varšavā Polijas prezidentūras Eiropas Savienībā aizgādībā, tās tēma bija nelikumīgā migrācija.

¹⁶ Pēdējais ziņojums attiecas uz 2009. gadu un tika pabeigts 2012. gada aprīlī.

¹⁷ Patvēruma datus sniedz reizi mēnesī, dati par emigrāciju, imigrāciju, uzturēšanās atļaujām un pilsonību saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 862/2007 ir pieejami tikai 15 mēnešus pēc pārskata gada beigām (piemēram, 2010. gada dati bija pieejami 2012. gada pavasarī).

¹⁸ Kaut arī EMT VKP pastāv katrā dalībvalstī (izņemot DK) un Norvēģijā, daži no tiem vēl joprojām nav nepieciešamā personāla, lai veiktu visas EMT darbības.

¹⁹ Šo novērtējumu veica Stratēģijas un novērtēšanas pakalpojumu centra (CSES) un novērtējuma ziņojums ir pieejams <http://emn.intrasoft-intl.com/Downloads/prepareShowFiles.do?directoryID=249>.

• Rezultātu kvalitāte un kvantitāte salīdzinājumā ar finanšu un cilvēkresursu līmeni.	• un dažās valstīs vāji attīstīts valsts tīkls; • Līdzekļu trūkums ES līmenī, lai atbalstītu EMT attīstību.
---	--

Kopumā tika uzskatīts, ka EMT darbojas labi, sniedzot noderīgu informāciju politikas veidotāju atbalstam ES un dalībvalstu līmenī. Mazāk pozitīva bija sagatavotās informācijas uztveramība (piemēram, tā bija pārāk gara) no politikas veidotāju viedokļa un EMT atpazīstamības vai izpratnes trūkums no pārējo praktiķu, kā arī politikas veidotāju viedokļa, jo īpaši ES iestādēs.

Tika sniegti apmēram trīsdesmit ieteikumi EMT darbības turpmākai uzlabošanai. Jau tad, kad tika veikts novērtējums, EMT vairākus ieteikumus ņēma vērā 2012. gada darba programma izstrādē, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai sniegtā informācija ir būtiska un aktuāla, un politikas veidotājiem sniegtu jo īpaši precīzus faktu kopsavilkumus.

IV EMT TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Lai arī šobrīd patvēruma un migrācijas jomā EMT ir nostiprinājies un tiek vērtēts atzinīgi, ir lietderīgi apsvērt, kā tas vēl labāk varētu sasniegt tajā noteiktos mērķus. Tādēļ šajā sadaļā izklāstīts, kā Komisija redz EMT turpmāko attīstību arī saistībā ar Patvēruma un migrācijas fondu²⁰, lai gan dažas ierosinātās izmaiņas jau var īstenot pirms minētās regulas stāšanās spēkā.

EMT ir jau pierādījis savas spējas elastīgi attīstīties un piemēroties, lai labāk apmierinātu politikas veidotāju vēlmes. Svarīgs apstāklis šajā sakarā ir Komisijas un EMT VKP, kurus izvirzījušas attiecīgās dalībvalstis un kuri ir būtiski elementi EMT pamatā, aktīvā līdzdalība un spēcīgā partnerība.

EMT turpināšana, kā arī tā mērķi un uzdevumi ir izklāstīti ierosinātās Patvēruma un migrācijas fonda regulas 23. pantā, ar ko pēc tam atceltu Padomes Lēmumu 2008/381/EK. Mērķi būtu šādi:

- (a) kalpot par ES konsultatīvo padomi migrācijas un patvēruma jautājumos, veicot gan valstu, gan ES līmeņa koordināciju un sadarbību ar dalībvalstu, akadēmisko aprindu, pilsoniskās sabiedrības, ideju laboratoriju un citu Savienības / starptautisko struktūru pārstāvjiem;
- (b) pildīt Savienības iestāžu un dalībvalstu informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrāciju un patvērumu, lai atbalstītu Eiropas Savienības politikas veidošanu šajās jomās;
- (c) sniegt plašai sabiedrībai b) apakšpunktā minēto informāciju.

Tāpat 23. pantā ir izklāstītas EMT darbības šo mērķu sasniegšanai, nepieciešamība nodrošināt atbilstību ar Eiropas Patvēruma atbalsta biroju (*ESAO*)²¹ un *FRONTEX*²², EMT struktūra un sniedzamā finansiālā palīdzība.

²⁰ COM(2011) 751 galīgā redakcija.

²¹ Eiropas Patvēruma atbalsta birojs, kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 439/2010.

²² Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām, kas izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004.

Turpmākajās iedaļās tiks apskatīts katrs no iepriekš minētajiem mērķiem, sniedzot detalizētāku Komisijas redzējumu par EMT.

IV 1. EMT LOMA

Kopējas ES migrācijas politikas izstrāde aizvien vairāk pieprasa salīdzinošu faktu informāciju, lai izstrādātu un veidotu politikas pieejas, kuru pamatā ir ticami fakti un analīze, kas aptver plašu perspektīvu loku. Lai gan pieejamā informācija ir plaša un daudzveidīga, un tās avots ir ne tikai EMT, visbiežāk tā ir tādā formātā, kas politikas veidotājiem ir grūti uztverams, un nav arī pietiekami pieejama, ja tā ir nepieciešama steidzami.

Viennozīmīgi būtu lietderīgi, ja pastāvētu kopīgs Eiropas avots, ar kura starpniecību valstu un ES iestāžu politikas veidotāji savām apspriedēm varētu piekļūt uzticamai informācijai, tostarp statistikai, vai pieprasīt to, un šī informācija būtu pamatota ar faktiem, lietotājam draudzīga un objektīva. Nepieciešams arī apsvērt ilgtermiņa perspektīvas, lai laikus pamanītu iespējamās problēmas, kas ES būs jārisina.

EMT ir ideālā situācijā, lai apmierinātu šo vajadzību un pilnībā attaisnotu politikas veidotāju cerības. Tas ir pierādījis, ka tā rīcībā ir plašas analītiskas zināšanas, kas pieejamas dalībvalstu un ES līmenī, un spēja pilnībā izprast un atkarībā no teksta iedalīt informāciju, kas saņemta no attiecīgām valstu ministrijām, kā arī citiem valsts avotiem, izmantojot izstrādāto plašo tīklu. Noturīgu tīklu veidošana starp EMT VKP arī pierāda, ka ir izstrādāta kopīga zināšanu kultūra, tādējādi vienā dalībvalstī var saprast situāciju citās dalībvalstīs un Komisijā.

Tad kādas izmaiņas ir nepieciešamas EMT? Pirmkārt, divos virzienos būtu jāpaplašina tīkla informācijas avotu loks: izmantojot valstu tīklus un EMT saikni ar citām attiecīgajām ES un starptautiskajām struktūrām. Būtu nepieciešams pastiprināt EMT VKP nozīmi tā, lai katrs no tiem spētu darboties kā valsts centrs informācijas vākšanai un analīzei.

Daudzi EMT VKP ir centušies izstrādāt valsts tīklu, ko veido plašs ieinteresēto personu loks, ne tikai, piemēram, ministriju pārstāvji. Lielāks uzsvars tiek likts arī uz šo valstu tīklu sanāsmēm, lai risinātu aktuālus (tematiskus) jautājumus, kas ir būtiski valsts/ES politikai, un iesaistītu (valsts) politikas veidotājus. Izmantojot šos valstu tīklus, EMT ir atvieglojis informācijas sniegšanu un viedokļu apmaiņu starp, piemēram, (valsts) politikas veidotājiem, valsts ierēdņiem, tostarp dažādu ministriju pārstāvjiem, starptautiskām organizācijām, pētniekiem, ideju laboratorijām un citiem politikas konsultantiem, NVO un pilsonisko sabiedrību. Dažās dalībvalstīs šāda plaša ieinteresēto personu apvienošana agrāk nebija iedomājama. Vēl viens aspekts ir dažādu valstu tīmekļa vietņu attīstīšana, kuras kalpo par (valsts) centru patvēruma un migrācijas informācijai, tostarp dažos gadījumos – par attiecīgo tiesību aktu, judikatūras, uc. datu bāzēm²³.

Tādējādi valstu tīkli būtu jāatzīst par vienu no EMT sastāvdaļām un vēl vairāk jāveicina, piemēram, plašāk iesaistot valstu tīklu dalībniekus informācijas sniegšanā, pat kā *ad hoc* padomdevējus, ja ir konstatēta nepieciešamība pēc konkrētas informācijas.

²³ Skatīt, piemēram, valsts judikatūras datu bāzi (http://194.88.246.195/WD160AWP/WD160Awp.exe/CONNECT/EMN_JURISPRUDENCES), ko izveidojis Luksemburgas EMT VKP un kas ļauj meklēt lēmumus, ko nesen pieņēmusi administratīvās tiesa Luksemburgā, un ir brīvi pieejama plašai sabiedrībai, kā arī zinātniskiem un juridiskiem ekspertiem.

Pastāv daudzas dažādas struktūras, kas pievērsušās dažādu patvēruma un migrācijas aspektu analīzei un pētniecībai valstu, ES un starptautiskā līmenī²⁴. Katra pilda noteiktu lomu attiecībā uz konkrētu mērķauditoriju. Lai politikas veidotāji varētu izmantot arī priekšrocības, ko sniedz plašais sagatavotās informācijas klāsts, EMT var pastiprināt sadarbību ar šīm dažādajām struktūrām, lai veiktu informācijas apmaiņu un savstarpēji papildinātu savas darbības, kā arī izvairītos no jebkādas pārklāšanās. Formāli sadarbība būtu nodrošināta Komisijā (jo īpaši *Eurostat*, pētniecības un jauninājumu, attīstības un sadarbības, kā arī nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāti) un ar ES struktūrām, piemēram, Eiropas Patvēruma atbalsta biroju, *FRONTEX*, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*)²⁵ (skatīt *IV 4. sadaļu*), savukārt sadarbība ar citām struktūrām, cita starpā ar pārējām ES iestādēm un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstu migrācijas novērošanas centru, *GDISC*, *IGC*, *NORFACE*, *IOM*, ANO, Migrācijas politikas centru, *ESAO*, utt.²⁶, parasti varētu būt saistīta ar konkrētām tēmām vai pētījumiem. Tādējādi, kad tas tiktu uzskatīts par būtisku, pārējai pasaulei vai valstīm ārpus ES (reģiona) varētu sniegt skaidrojumu par konkrētu jautājumu, kā arī saistīt to ar ES attīstības politikas migrācijas dimensiju, lai varētu nodrošināt saskaņotību un sinerģiju jo īpaši attiecībā uz sadarbību ar prioritārajām valstīm ES migrācijas politikas ārējās dimensijas ietvaros.

EMT būtu jācenšas uzlabot to, kā tas iegūst un izmanto informāciju, ko publicējušas šīs dažādās struktūras, lai gan tam varētu būt nepieciešami lielāki līdzekļi. Attiecībā uz to ir laba līdzšinējā pieredze, piemēram, EMT pētījums „*Pieprasījums pēc darbaspēka un migrācija*”, izmantojot sadarbību ar *Eurocities* un *IOM* un to pienesumu.

Līdzīgi, lai gan Dānijai formāli nav pienākuma piedalīties EMT, tomēr ir veikti centieni to iesaistīt, un tā ir piedalījies dažās EMT darbībās un sanāksmēs. Pamatojoties uz pieredzi Norvēģijas iesaistīšanā EMT, būtu jāveic turpmāki pasākumi, lai izpētītu iespējas Dānijas aktīvākai līdzdalībai.

IV 2. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA POLITIKAS VEIDOŠANAS NOLŪKĀ

Otrkārt, EMT būtu jāturpina uzlabot veids, kādā tā sniedz informāciju, un informācijas būtiskums. Neatkarīgajā novērtējumā atzīmēts, ka, lai gan EMT rezultātu būtiskuma, kvalitātes un pievienotās vērtības rādītāji ir augsti, joprojām ir iespējami uzlabojumi, tostarp attiecībā uz kopsavilkuma ziņojumiem. Konkrēti, kopsavilkuma ziņojumiem vajadzētu būt mazāk aprakstošiem un vairāk analītiskiem, sniedzot pamatinformāciju un skaidrāk uzsverot politikas ietekmi attiecībā uz mērķgrupu(-ām). Svarīga ir arī elastība, lai gada pētījumā varētu izvēlēties tēmu, ņemot vērā aktuālās politikas attīstības tendences.

Tādēļ EMT būtu jāturpina sniegt aktuālu, objektīvu, ticamu un salīdzināmu informāciju, bet jāturpina arī iesāktie pasākumi, lai nodrošinātu elastību un spēju pielāgoties nolūkā vēl labāk apmierināt politikas veidotāju vajadzības. Lai arī ir bijusi pozitīva attīstība, EMT veicot pētījumus, kas ir konkrēti svarīgi un nepieciešami politikas veidotājiem, un šajā apstākļī EMT

²⁴ Citu attiecīgo uzņēmumu plašs uzskaitījums ir sniegts tīmekļa vietnē <http://www.emn.europa.eu>, iedaļā "Noderīgas saites".

²⁵ Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, kas izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 168/2007.

²⁶ *GDISC* (Imigrācijas dienestu ģenerāldirektoru konference); *IGC* (dalībvalstu valdību pārstāvju konference par migrācijas, patvēruma un bēgļu jautājumiem); *NORFACE* (jaunu iespēju pētniecības finansēšanas aģentūra sadarbībai Eiropā); *IOM* (Starptautiskā Migrācijas organizācija); *ANO* (Apvienoto Nāciju Organizācija, jo īpaši tās iedzīvotāju statistikas nodaļa); *ESAO* (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija).

vadības padomei bija izšķiroša loma, tomēr joprojām ir jānovērš divi šķēršļi, proti, saistībā ar savlaicīgumu un informācijas kodolīgumu.

EMT jau ņēmusi vērā šos ieteikumus savā 2012. gada darba programmā, veicot vairākas izmaiņas tās darbības sistēmā, piemēram, lielāks uzsvars uz tās plašās informācijas, kas jau pieejama EMT, izmantošanu, mērķorientētu pētījumu ieviešana²⁷, „EMT informē” biļetenu sagatavošana²⁸, kuru mērķis ir sniegt politikas veidotājiem galvenos konstatējumus par konkrētu darbību, un EMT biļetenu ziņojumu ieviešana.

IV 3. PLAŠĀKAS SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA

Vēl vienas pārmaiņas, kas nepieciešamas EMT, attiecas uz veidu, kādā tiek pasniegti rezultāti plašākas sabiedrības informēšanai. Migrācija šodien ir plaši apspriests un dažreiz strīdīgs jautājums ES, un diskusiju pamatā bieži ir nepareiza vai maldinoša informācija. Dalībvalstu līmenī ir vairāki labas prakses piemēri, kā informācija tiek sniegta lietotājam draudzīgā, objektīvā, neitrālā veidā²⁹, un dažas prakses ir izstrādātas, iesaistot attiecīgo EMT VKP. Šādu piemēru ES līmenī pagaidām pietrūkst, un EMT būtu jāuzņemas šī loma, piemēram, izmantojot modernus saziņas līdzekļus (piem., sociālos plašsaziņas līdzekļus, interaktīvās tīmekļa vietnes), lai plašsaziņas līdzekļiem un citiem informācijas izplatītājiem īsi izklāstītu faktisko situāciju par konkrētu tēmu. Arī valstu tīklu dalībniekiem būtu jāveicina informācijas izplatīšana.

EMT devums padomdevējā padomē pilnībā saskan ar EMT mērķi sniegt mērķtiecīgākus darba rezultātus, tostarp izstrādājot un pēc tam sekmējot EMT un valstu tīmekļa vietņu tapšanu par lietotājam draudzīgu informācijas avotiem. Cits aspekts šajā saistībā būtu tas, ka EMT sniegtu savlaicīgus faktu atjauninājumus, lai Komisijai un dalībvalstīm cita starpā sniegtu jaunas atziņas darbības pamatošanai.

IV 4. PASTIPRINĀTAS SAIKNES AR ES AĢENTŪRĀM

Tā kā tie ir migrācijas jomas elementi, patvērums, imigrācija un integrācija pēc būtības ir savstarpēji cieši saistīti. EMT priekšrocība šajā sakarā ir spēja analizēt konkrētu ar migrāciju saistītu jautājumu, piesaistot plašas specializētas zināšanas dalībvalstīs. Tādēļ tas var sniegt lietderīgu atbalstu pārējām ES struktūrām, jo īpaši aģentūrām.

Ņemot vērā to, ka *EASO* arī analizē situāciju patvēruma jomā ES, sadarbība būtu jāstiprina, lai izvairītos no dublēšanās, nodrošinātu saskanību un papildināmību un tādējādi palielinātu abu struktūru spējas. Piemēram, pamatojoties uz pieredzi ar *FRA*, EMT un *EASO* varētu kopīgi veikt pētījumu par kādu jautājumu saistībā ar patvērumu³⁰, pievēršoties dažādiem, bet savstarpēji papildinošiem elementiem. Otra iespēja varētu būt, ka *EASO* informāciju EMT sniegtu kā daļu no gada politikas pārskata, un jo īpaši sniegtu informāciju Komisijas gada pārskatu par imigrāciju un patvērumu sagatavošanai.

Līdzīgi būtu jāturpina attīstīt attiecības ar *FRONTEX*. Sinerģijas veicināšana starp EMT un *FRONTEX*, iespējams, varētu novērst atšķirības starp robežu pārvaldības aspektiem un sociālekonomiskiem aspektiem, piesaistot plašu ekspertu loku, kuri darbojas dažādās, taču

²⁷ Skatīt 9. zemsvītras piezīmi.

²⁸ Tiek izplatīta un arī publicēta EMT tīmekļa vietnes sadaļā "EMT informē."

²⁹ Skatīt, piemēram, Apvienotās Karalistes *Migrācijas novērošanas centru* (<http://www.migrationobservatory.ox.ac.uk>) un Lietuvas *Migrācija skaitļos* (<http://123.emn.lt/>).

³⁰ Piemēram, 2011. gadā EMT veica pētījumu par aizsardzības statusiem, kas nav saskaņoti ar ES.

savstarpēji papildinošās jomās. Tas nodrošinātu to, ka visaptveroši tiek risināti arī migrācijas un patvēruma jautājumi. Kā piemēru var minēt, ka *FRONTEX* riska analīzes tīkls (*FRAN*) reizi ceturksnī sagatavo analīzi par migrācijas tendencēm uz ES ārējām robežām³¹. EMT varētu pilnīgāk izmantot šo informāciju, piemēram, veicot padziļinātu analīzi par nelikumīgo migrāciju vai migrācijas plūsmu plašāku analīzi.

Jau pastāv ciešas attiecības ar *FRA*, kas ir attīstītas vairākos gados. Abu struktūru atšķirīgās lomas un atbildība nozīmē, ka bieži viņu darbības ir lielā mērā savstarpēji papildinošas, un *FRA* pārstāvja regulāra dalība EMT sanāksmē nodrošina, ka abas struktūras ir savstarpēji informētas par otras struktūras veikt darbu. Šīs papildināmības piemēri ir paralēli veikti pētījumi par nepavadītiem nepilngadīgiem/no ģimenes nošķirtiem bērniem³² un par nelikumīgo migrāciju³³.

IV 5. STRUKTŪRA, LAI RISINĀTU JAUNOS UZDEVUMUS

EMT, nebūdams juridiska persona, darbojas kā īsts Eiropas tīkls, kas vieno Komisiju un dalībvalstis, kā arī Norvēģiju. Kaut gan šī nestandarta struktūra ir radījusi zināmas grūtības, jo īpaši attiecībā uz EMT VKP finansējumu, tā tomēr nodrošināja ciešāku saikni ar Komisijas politikas darba kārtību. EMT arī praksē darbojas ļoti labi. Tādējādi nav vajadzības apsvērt jebkādas izmaiņas EMT pašreizējā struktūrā.

Neatkarīgais novērtējums kā spēcīgu EMT īpašību identificēja arī tā daudzveidību. Ar 5. panta 1. punktu Padomes Lēmumā, ar ko izveido EMT, noteikts, ka katra dalībvalsts (izņemot Dāniju) norīko iestādi, kas darbotos kā EMT PKN. Lai gan lielākā daļa EMT VKP ir dalībvalsts attiecīgā ministrija, kas atbildīga par patvēruma un migrācijas politiku, daži ir pētniecības institūti vai *IOM* valsts biroji, kas tomēr cieši sadarbojas ar attiecīgo ministriju. Pieredze attiecībā uz šādu sadarbību ļauj secināt, ka šī kārtība nebūtu jāmaina. Vienu aspektu tomēr vajadzētu mainīt: lai dalībvalstīs būtu pieejami pietiekami līdzekļi jebkuram EMT VKP, kas pašlaik nespēj pilnībā iesaistīties visās EMT darbībās.

Attiecībā uz EMT vadības padomi ir daži aspekti, kas būtu jāpielāgo. Lai arī tā ir apliecinājusi savu lietderību, ciešāk saistot EMT darbības ar politikas veidotāju vajadzībām, tomēr var veikt vairākus uzlabojumus. Galvenais uzlabojums ir tāds, ka vadības padomei vajadzētu mērķtiecīgāk pievērsties stratēģiskajai vadībai, lai arī turpmāk nodrošinātu, ka EMT darbība ir nozīmīga no politikas veidotāju viedokļa. To varētu nodrošināt, piemēram, attiecīgajām ieinteresētajām personām (piem., ES prezidentvalstu trijotnei, dalībvalstīm, Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam) izklāstot to stratēģiskās prioritātes un gādājot par to, ka vadības padomes locekļi ir pietiekami augsta līmeņa amatpersonas, lai sniegtu nepieciešamās politiskās vadlīnijas. Eiropas Parlamentam, kā arī Dānijai un Norvēģijai arī turpmāk vajadzētu piedalīties vadības padomē novērotāja statusā. Lai nerastos iespējams interešu konflikts, vajadzētu arī skaidrāk nodalīt vadības valdes locekļus no to attiecīgā EMT VKP³⁴, un vadības padome var aktīvāk prasīt, lai dalībvalsts(-is) nostiprinātu to savu EMT VKP spējas, kuri

³¹ Skatīt <http://frontex.europa.eu/publications?c=risk-analysis>

³² Politika uzņemšanas jomā, atgriešanas un integrācijas pasākumi nepavadītiem nepilngadīgiem, šādu nepilngadīgo skaits (EMT 2010. gada maijs) un No ģimenes nošķirti, patvērumu meklējoši bērni Eiropas Savienības dalībvalstīs (*FRA*, 2010. gada novembris). Abus ziņojumus izmantoja, lai izstrādānot Rīcības plānu par nepavadītiem nepilngadīgiem (COM (2010) 213).

³³ Praktiski pasākumi, lai samazinātu nelikumīgo migrāciju (EMT, 2012. gada aprīlis) un Migrantu pamattiesības Eiropas Savienībā nelikumīgas migrācijas situācijā (*FRA*, 2011. gada novembris).

³⁴ Pašreiz vadības padomes locekļi no apmēram 12 dalībvalstīm darbojas arī kā attiecīgās dalībvalsts EMT VKP.

saskaņā ar kopējiem darbības rādītājiem³⁵ darbojas nepietiekami vai slikti. Turklāt vadības padomei būtu jādara vairāk, lai veicinātu saikni starp pētniecību un politikas veidošanu, piemēram, uzsverot EMT konstatējumu ietekmi uz pašreizējo un turpmāko migrācijas politiku un praksi.

V NOBEIGUMA PIEZĪMES

EMT ir pierādījis sevi kā arvien noderīgāku instrumentu politikas veidotāju atbalstam. Arī nākamo daudzgadu finanšu shēmu perspektīvā turpmākie uzlabojumi, kas norādīti šajā ziņojumā, ļautu EMT vēl labāk pildīt tā būtisko lomu. Pamatojoties uz izveidoto stabilo pamatu, Komisija ir pārliecināta, ka EMT atkal pielāgosies, lai risinātu šos jaunus uzdevumus.

Komisija ar cerībām raugās uz diskusijām, kurās tiks apspriesta EMT turpmākā attīstība, jo īpaši ar citām ES iestādēm un dalībvalstīm, un pamatojoties uz šo ziņojumu.

³⁵ Tie var būt: ieguldījums pētījumos un ziņojumos, *ad hoc* aptaujās saņemto atbilžu skaits, apmērs, kādā ir izstrādāti valstu tīkli un izplatīšanas darbības, ES līmeņa tīklu veidošanas intensitāte (piemēram, kā tas redzams no sanāksmju apmeklētības, *ad hoc* aptaujās saņemtajām atbildēm) un citiem darba plānu aspektiem.